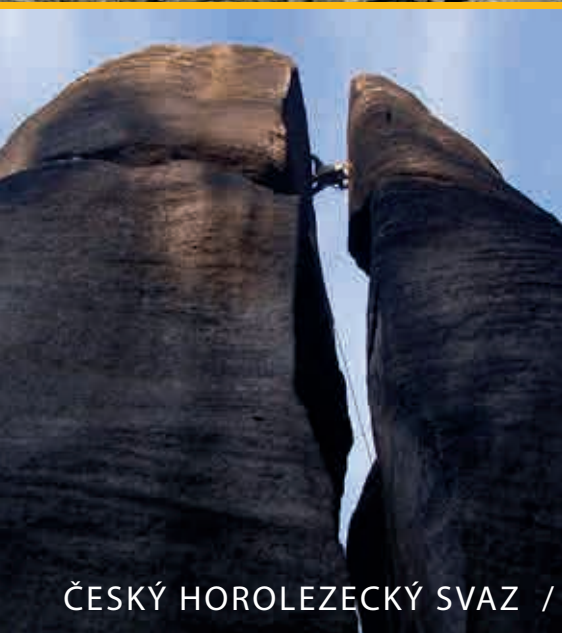

HOROLEZEC

ROČENKA
ČESKÉHO
HOROLEZECKÉHO
SVAZU 2015

ROCK POINT
OUTDOOR EXPERT

Partner mládežnické reprezentace ČR

 Rafiki

 Black Diamond

 SALEWA

 HAGLÖFS

TERNUA

 DYNARIT

 **singing
ROCK**

EDELRID

WILDCOUNTRY

OCUN

www.rockpoint.cz

Úvod

Předchozí ročenka začínala úvahou, že bychom si do poslání ČHS měli na první místo přidat hodnoty, které jsou s horolezectvím nerozlučně spojené: spolupráci, odpovědnost a důvěru. Když tyto hodnoty nezůstanou jen na papíře a promítnou se do práce našeho spolku, všechno ostatní půjde snadno. Vloni jsme je do posláních skutečně přidali, jsou i součástí nových stanov a měly by pomoci se zlepšováním naší kultury. Jak se zmiňované tři hodnoty promítly do praktické činnosti v posledním roce? Spolupráce se rozvíjí na mezinárodní úrovni i směrem ke klubům pracujícím s mládeží a budu o ní psát v dalších odstavcích. S kolegy z výkonného výboru máme velkou odpovědnost, aby se náš spolek, jehož počátky sahají až do roku 1897, dále rozvíjel a měl stále co nabídnout i dalším generacím. Proto jsme letos spustili změny, jejichž cílem je modernizovat práci ČHS a získat více členů z řad mládeže. Nutné ale potřebujeme, aby svůj kus odpovědnosti převzali i další členové – v práci pro oddíly, horoškoly, pro odborné komise, při péči o skály nebo o mládež – bez jejich aktivního zapojení by ČHS nemohl existovat.

Bez toho, že bychom od členů dostali potřebnou důvěru, by se žádné změny ani nerozeběhly. Děkujeme za ni a snažíme se, abychom vzájemnou důvěru pomocí viditelných výsledků dále zvyšovali. V minulém roce členové schválili na Valné hromadě větší profesionalizaci i možnost vstupu spolků do ČHS. Přestěhovali jsme se do nových prostor blíž k centru a navýšili kapacitu sekretariátu o dva nové lidi se závazkem, že posílení povede k získání dalších zdrojů. Jaké výsledky změny během roku 2015 přinesly?

Zvenku nejviditelnějším výsledkem bylo získání tříletého evropského grantu Erasmus+ v hodnotě 490 tis. EUR, jehož cílem je představit horolezectví jako sport, ve kterém si každý může ze široké nabídky vybrat aktivitu, které vyhovují jeho založení i preferencím. Projekt byl vybrán k realizaci Grantovou agenturou Evropské komise ve velké konkurenci projektů z celé Evropy, úspěšnost přihlášených projektů byla kolem 7%. Jsme první sportovní organizací v České republice, která takto rozsáhlý grant získala jako vedoucí partner a autor projektu. Úspěch ČHS vyvolal velký ohlas a řada českých sportovních svazů se na nás obrací a chce naše zkušenosti využít v návrhu svých projektů. Do našeho projektu jsou jako partneři zapojeny národní horolezecké svazy z Itálie (CAI), Slovinska (PZS), Slovenska (James), Chorvatska (HPS) a Maďarska (MHSSZ).

Další pozitivní změnu nám přinesl nový projekt spuštěný v dubnu 2015, který je financovaný z loterijských peněz od Českého olympijského výboru. Vedle navýšení prostředků z loterií o další 1 mil. Kč oproti roku 2014 nám projekt přinesl už 30 nových spolků pracujících s mládeží a řady ČHS se rozrostly o 2 tisíce nových mládežníků. Velice slibně se rozjíždí i projekt mládežnické alpinistické reprezentace pod patronací našich nejzkušenějších alpinistů, kteří budou mladým nadějným horolezcům postupně předávat zkušenosti, potřebné pro dosažení špičkových výkonů v horách. Tolik k vývoji našeho spolku během uplynulého roku a teď už se pojdte v Ročenke věnovat tématu, které nás všechny spojuje a baví: horám, skalám a lezení.

Honza Bloudek, předseda ČHS

obsah

Úvod	1
Události roku 2015	4 – 11
- Hory i velehory	4
- Skály	5
- Bouldering	6
- Skialpinismus	7
- Soutěžní lezení	8-9
- Závodní skialpinismus a ledolezení	10-11
Co přinese rok 2016?	11
Rok 2015 v ČHS	12
Kam kráčí tuzemská závodní špička dětí a juniorů	14-17
Všechno, co byste mohli vědět o fixním jištění, ale nenapadlo vás se zeptat...	19-21
Od skitouringu ke strmým sjezdům	22-25
Mládežnické aktivity	26

Horolezec, neperiodická tiskovina, neprodejné.

Editor: Petr Resch

Grafická a jazyková úprava: CDS, Praha 8

Tisk: Dvořák, Dobříš

Autoři fotografií na obálce:

archiv J. Trávníčka, M. Holečka K. Hegr,

K. Matějčíková, K. Berndt, P. Přízová

Obsah příspěvků je platný k 31. 12. 2015.

UDÁLOSTI ROKU 2015 – Hory i velehory

Pohled na vrchol SZ Gasherbrumu, foto archiv

Jan Zbranek, Cima Ovest,
foto D. Janák

Na Aguja Poincenot (3002 m n. m.) v Patagonii vede nová cesta nazvaná **Invisible Line**, kterou mají „na svědomí“ zkušení borci **Jindřich Hudeček** a **Michal Brunner**. Čtyřsetmetrovou cestu s obtížností **7a/A1** se jim podařilo dokončit 2. února 2015. ČHS je ocenil čestným uznáním ve Výstupu roku 2015.

Mára Holeček, tentokrát s **Tomášem Petřečkem**, se v srpnu znovu pokusil o novou cestu na karákoramský **Gasherbrum I**. Extrémně špatné počasí je oba zadrželo ve výšce 7300 m n. m., tedy v tzv. zóně smrti, ze které se dokázali po 192 hodinách boje vrátit. I tak vypadá úspěch.

Velké pozornosti se v roce 2015 těšila **Manáslu** (8163 m n. m.). Na jaře na ni vystoupil a poté sjel na lyžích ze severního sedla **Pavel Bém**. Na začátku října stanulo na vrcholu dalších šest Čechů – **Pavel Burda**, **Honza Polášek**, **Martin Ksandr**, **Tomáš Kučera**, **Karel Svoboda** a **Martin Štourač**; poslední dva jmenovaní členové Beton Ski teamu sjeli z výšky 7950 m n. m. na lyžích. **Honza Trávníček** alias Tráva se vrátil z Manáslu bez vrcholu, po záchranné akci, díky které mu vděčí za život francouzský horolezec stížený výškovou nemocí.

Radek Jaroš má osmitisícovky „odškrtané“, a tak si může užívat svého triumfu – **Koruny Himálaje**, za kterou mu sami sportovci, účastníci posledních olympijských her 2012 a 2014, udělili na jaře 2015 **cenu Jiřího Stanislava Gutha Jarkovského**.

Pavel „Bača“ Vrtík s **Honzou Strakou** sice ocenění **Piolets d'or 2015** za svůj prvovýstup **Le Vol Du Dragon** v SV stěně Les Droites z roku 2014 nezískali, ale již zařazení do širší nominace této nejprestižnější horolezecké ceny je velkým úspěchem.

Honza Zbranek s **Dušanem Janákem** „Stoupou“ přelezli v září cestu Alexe Hubera **Bella Vista** v severní stěně věže Cima Ovest v oblasti Tre Cime v Dolomitech. Je to jedna z nejtěžších skalních cest vedoucí největším převisem v Alpách, 22 délek za 8 b/c, přičemž tu nejtěžší „céčkovou“ délku přelezl Honza stylem PP. V anketě **Horolezec roku 2015** za to oba získali zasloužené třetí místo.

Výše zmínění pánové se snaží, aby měli v horách své následovníky: V srpnu vyrazili s mladými nadějnými „sokolíky“ **Terezou Svobodovou**, **Ondrou Tůmou**, **Matějem Svojtkou**, **Vojtou Vlkom** a **Denisem Pailem** do Orca, aby je naučili lézt v horách. Akce se v důsledku deštivého počasí změnila ve spárašský výcvik, a dařilo se – nejtěžší cestu, za 8a, vylezl Vojta, Matěj dal na první pokus stropovou spáru **Legoland** za 7 b+.

Skály

To nejlepší na skalách je samozřejmě od Adama Ondry, ale abychom neupadli do stereotypu, začneme jiným jménem:

Petr „Fido“ Bláha přidal ke svým předchozím přelezům v Gorges de Loup (Le Cote Obscur, La Totalité, obě 8c+) na konci září cestu **Abyss** za úctyhodných **9a**. Abyste si uměli Abyss představit – „dohromady padesát kroků, prvních třicet po dvou paralelních krápnících v šedesátce, pak se to zlomí do pětačtyřicítky a zůstane jen pravý krápník...“ – tolik autor druhého českého a celkově třináctého přelezu.

A nyní k **Adamu Ondrovi**: Ačkoli se Adam v roce 2015 soustředil hlavně na závody, předvedl špičkové výkony i na skalách. Během cesty po Severní Americe dal na třetí pokus „místní“ vyhlášenou cestu Necessary Evil (5.14c). Na konci srpna udělal dva nové prvovýstupy za **9a** v norském Flatangeru. První se jmenuje **Brunhilde Low Start**. Vynýtoval ji Elliot Ashe a původně začínala výstupem po jümarech doprostřed stěny k prvnímu jištění. Adam původní linii propojil se začátkem své cesty **Thor's Hammer (9a+)**. Ve stejný den Adam dokončil i cestu **Witchhammer 9a**, která propojuje několik existujících linií a nýty v ní připravil A. Pustelník. Na přelomu října a listopadu si Adam připsal přelez cesty **Modified za 9a+** ve Frankenjuře, a pár dní poté dokončil projekt Seb Bouina v Mollans. Cestu pojmenoval **C. R. S.**, a oklasifikoval stupněm **9b**. Jedná se o Adamovu třináctou cestu v této nejvyšší obtížnosti.

V listopadu, cestou z tiskovky ČHS zavítal do Českého krasu a v oblasti Červených převisů přelezl novou cestu **Predátor** s hodnocením **11+ (9a+)**.

Do databáze na Lezci si poznamenal: „Jako nejpravděpodobnější klasifikaci vidím 11/11+ (9a/a+), šlo to včera nějak lépe, než jsem myslel. Nutno podotknout, že klíčové kroky jsou velmi specifické a síla rozhodně nestačí, tudíž je to opravdu velmi špatně oklasifikovatelné. Ale přiznávám, že mi to sedí, tak to možná to 11+ přece jen bude...“ K tomu Adam přidal hned na místě Rikki-tikki-tavi 11- od Petra Resche, Cizího agenta za 9a v Rudicích a Peaceful Mind za 11-/11 na Rovišti.

Ondřej Beneš, jeden z mála pískařů, kteří svoje prvovýstupy „netají“, udělal začátkem května na Sicilské stěně v Labáku novou cestu **El Bombón**, klasifikace **X1c (8c fr.)**. V říjnu cvakl slaňák svého projektu **Černá perla**, klasifikace **X11a** na Kormidelníkovi, opět v Labáku.

↑ Petr „Fido“ Bláha, Abyss 9a, foto R. Bayon ↓ Adam Ondra, Predátor, foto P. Zvěřina

Bouldering

Martin Stráník, foto L. Bíba

Začneme od nejmladších: Pár dnů po Novém roce přešel desetiletý **Petr Resch ml.** boulder **Mozek na citrón**, klasifikace **8A+**, připravený na Petrohradské padání. Během roku přidal další 8A, stejnou obtížnost má vylezenou i o rok starší **Ondra Mázl**, **Špekmena** na Petrohradu.

Český boulderingový „peloton“ 2015 vedli pochopitelně **Adam Ondra** s **Martinem Stráníkem**, kteří svoji špičkovou formu prokázali už na 12. ročníku největšího boulderingového klání v přírodním terénu – **Melloblocco 2015** – kde stanuli na děleném prvním místě.

Adamovi se v létě v Rocky Mountains podařilo přelést na flash **Jade za 8B+**, za který dostal **Výstup roku 2015 s hvězdičkou**, neboť se jedná o nejtěžší flash této obtížnosti na světě. Kromě toho dal Don't get too greedy a Bear Toss (obě za 8B) a také White Noise, 8C.

Martin má na svém kontě vedle již zmíněného Don't get too greedy také H1N1 ve Sloupu za 8B/8B+, Mírný Diskomfort a Stvořidla za 8B, Die Summe Der Einzelnen Teile za 8B+ v Königshöhle, Metelkúv mechanický betlém za 8B/B+ v Labáku, Confession 8B a The Dagger 8B/8B+ v Crescianu a další. Vrcholem je jeho první český přelez **The Story of Two Worlds**, který se mu povedl v listopadu ve švýcarském Crescianu – úctyhodná klasa 8C.

8B+ si zapsal také **Petr Resch** za **Pohádku o chyttech**, samozřejmě na Petrohradě (čestné uznání ve Výstupech roku 2015).

Adam Ondra a Martin Stráník (2. místo),
Světový pohár v boulderingu, Mnichov 2015
foto K. Matějčková

Petr Resch ml., Petrohrad, foto K. Hegr

Skialpinismus

Největší skialpinistickou akcí nejenom roku 2015, ale zřejmě v celé historii ČHS, byl osmiměsíční projekt **One World Two Skis Martina Štourače** a **Karla Svobody**, sdružených v Beton Ski Teamu. Původní záměr výpravy vznikl v pozdním podzimu 2014. Tehdy, během zasvěcených diskuzí v dejvické „nádražce“, se Martin s Karlem shodli, že skialpinistická výprava může být i poněkud delší. V polovině února se vydali z Prahy nejprve do Bosny a Hercegoviny a následně přes Černou Horu a Turecko na Blízký východ, odkud pokračovali do Střední Asie. Během své cesty, vedoucí většinou po jedné z variant historické Hedvábné stezky, si vytkli za cíl vystoupit a sjet na lyžích strmé a zajímavé sjezdy v co nejvíce pohořích a zemích.

Počasí a sněhové podmínky jim tento cíl neumožnily vždy splnit, časté silné sněžení a velké lavinové nebezpečí způsobilo, že např. v Afghánistánu museli vzdát výstup na jeho nejvyšší, vrchol, téměř 7500 metrů vysoký Nošak. Podařila se jim ale řada strmých sjezdů v Černé hoře, Turecku, Íránu a Kyrgyzstánu. Vyvrcholením osmiměsíční cesty bylo připojení se k české expedici **Manaslu 2015**. Z expedice, jejímiž členy bylo i několik skialpinistů, byli „betonáři“ jedinými, kteří se dostali na vrchol s lyžemi, po dosažení vrcholu sestoupili traverzem níže a začali sjezd z 7950 m. Ze své osmiměsíční cesty publikovali postupně své zážitky na webech www.betonski.cz a www.tulenipasy.cz. Kromě toho byli dost často slyšet v sobotním pořadu Guláš Rádía Beat.

Jiří a Ondřej Švihálkovi se v roce 2015 zaměřili na severoafrické Maroko, kde se jim během dvou výjezdů podařila řada hodnotných strmých sjezdů. Ondra Švihálek sestříhal z natočeného materiálu film **Whiskey Berber**, který měl premiéru na podzim 2015. Jiří Švihálek se bohužel na jaře zranil při lyžování z ledového štítu, takže se místo podzimní výpravy na osmitisícovku věnoval rekonvalescenci.

Jan Hartman a Marek Holubec v květnu 2015 po několikadenním sněžení a čekání vystoupili a sjeli objektivně hodně nebezpečný **Marinelliho kuloár** ze Silbersattelu (4517 m n. m.) v masivu Monte Rosy. Při převýšení 2000 metrů byl sklon stabilně 40-45° a výstup i sjezd byly po stejné trase. Jejich výkon byl oceněn Čestným uznáním ve Výstupech roku 2015.

Manáslu, foto K. Svoboda

Marinelliho kuloár, foto archiv J. Hartmann, M. Holubec

Soutěžní lezení

Reprezentace ČR získala v roce 2015 významnou podporu – dospělé závodníky podpořila italská značka **Montura** a mládežnickou reprezentaci značka **Rock Point**.

Adam Ondra navázal na úspěchy z předchozího roku a opět se mu dařilo na závodech IFSC. Na Mistrovství Evropy v Chamonix vybojoval stříbrnou medaili v lezení na obtížnost a současně druhé místo v závodech Světového poháru v lezení na obtížnost. V závěru sezóny byl ve výborné formě – stal se vítězem Světového poháru v lezení na obtížnost v čínském Wujiangu, a po velmi napínavém finále získal zlato i na posledním závodě v Kranji, čímž se stal i celkovým **vítězem Světového poháru IFSC 2015** v lezení na obtížnost. O své dojmy ze závodu se podělil s novináři na tiskové konferenci, kterou ČHS uspořádal v listopadu v Praze.

K medailím z lezení na obtížnost přidal také stříbro z Mistrovství Evropy v boulderingu, které se konalo v Innsbrucku. Současně zabodoval i ve Světovém poháru IFSC 2015 v boulderingu, ve kterém se umístil jako třetí. Mezi významná ocenění, která Adam letos získal, patří **Sportovec roku 2014 od IWGA** (International World Games Association) a **La Sportiva Rock Award 2015** určená nejlepšímu závodníkovi předchozí sezóny. Obě ocenění má Adam za dvojitě vítězství na MS 2014 – v boulderingu i v lezení na obtížnost.

Medaile cinkaly i v lezení na rychlost. **Libor Hroza ml.** zvítězil na **Mistrovství Evropy v Chamonix**. Další úspěchy sbíral na závodech světového poháru v Číně, kde získal stříbro ve Wujiangu a bronz v Chongqingu. Výsledkem je celkové druhé místo ve Světovém poháru IFSC 2015 v lezení na rychlost.

Mezi nejlepší světové závodníky v boulderingu se probojoval **Martin Stráňák**, který na posledním závodě Světového poháru v boulderingu v Mnichově získal stříbro.

V mládežnické reprezentaci je velmi nadějnou závodnicí v lezení na obtížnost **Eliška Adamovská** (kat. B). Na všech mezinárodních závodech, kterých se letos zúčastnila, se dostala do finále. Českou republiku úspěšně reprezentovali i další závodníci – **Jakub Konečný**, který přivezl stříbrnou medaili z Evropského poháru mládeže v lezení na obtížnost (kat. A) v Mitterdorfu, **Jan Kříž**, který obsadil druhé místo v lezení

Adam Ondra, finále SP v Kranji, foto Tomáš Binter ml.

na rychlost na Evropském poháru mládeže v Tarnově, a **Matěj Burian**, který se na Mistrovství Evropy mládeže v Edinburghu (kat. B) stal Mistrem Evropy v lezení na rychlost.

Vyvrcholením mládežnické sezóny bylo na přelomu srpna a září **Mistrovství světa mládeže v boulderingu**, lezení na obtížnost a lezení na rychlost v Itálii – ARCO 2015 (historicky první MS mládeže v boulderingu). Nejvíce se zde dařilo **Elišce Adamovské**, která se v lezení na obtížnost dostala do finále a obsadila celkově 7. místo, **Janu Křížovi** a **Matěji Burianovi**, kteří obsadili ve svých kategoriích v lezení na rychlost šestá místa, a také **Jakubovi Konečnému**, který se probojoval v lezení na obtížnost do semifinále.

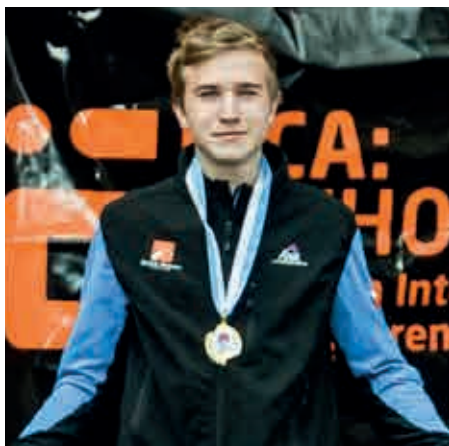
Mistrovství ČR dospělých v lezení na obtížnost se tento rok konalo na lezecké stěně v Písku a zvítězili v něm **Iva Vejmolová** a **Vojtěch Trojan**. Závod byl současně posledním ze seriálu Českého poháru v lezení na obtížnost 2015, jehož celkovými vítězi se stali **Iva Vejmolová** a **Tomáš Binter ml.**

Eliška Adamovská, foto P. Adamovská

Mládežnická reprezentace, EP Mitterdorf 2015. Zleva stojící: Petra Adamovská, Jakub Konečný, Petr Kliger, Denis Pail, Štěpán Volf, Martin Kuhnel, Radim Hejdušek, Martin Jech; Zleva sedící: Sabina Večeřová, Tereza Kubátová, Veronika Scheuerová, Veronika Šimková, Eliška Adamovská, Lenka Slezáková.

Matěj Burian, MEJ Edinburgh, foto J. Kříž

Rock Point Mistrovství ČR v boulderingu se konalo v Ostravě a bylo současně šestým, finálovým kolem Rock Point Českého poháru v boulderingu 2015. Vítězi MČR se stali **Petra Růžicková** a **Jan Chvála**, vítězi celého boulderingového seriálu opět **Petra Růžicková**, a spolu s ní **Martin Stráník**.

Libor Hroza ml., SP Chongqing 2015, foto A. Ondra

Mistrovství české republiky mládeže i dospělých v lezení na rychlost proběhlo, stejně jako v předchozím roce, v lezeckém centru v Kladně. Vítězi se stali **Jan Kříž** a **Andrea Pokorná**. Nejvíce závodníků bylo v nejmladší kategorii D, ve které zvítězili **Šimon Cibulka** a **Hana Šikulová**.

Tuzemské seriály závodů mládeže vyvrcholily TENDON Mistrovstvím ČR mládeže v lezení na obtížnost 2015, které hostila Choceň. Mistrovství bylo společné pro všechny věkové kategorie a vítězi se stali mezi juniory **Martin Jech** a **Andrea Pokorná**, v kategorii A **Jakub Konečný** a **Eliška Vlčková**, v kat. B **Radim Hejdušek** a **Eliška Adamovská**, v kat. U10 **Jaroslav Šíkula** a **Barbora Bernardová**, v kat. U12 **Adam Adamovský** a **Markéta Janošová**, v kat. U14 **Ondřej Slezák** a **Eliška Bulenová**.

Tento rok se poprvé konalo Makak Mistrovství ČR mládeže v boulderingu ve Slaném, kde prvenství vybojovali mezi juniory **Štěpán Volf** a **Andrea Pokorná**, v kategorii A **Jakub Konečný** a **Veronika Šimková** a v kategorii B **Štěpán Pochman** a **Eliška Adamovská**.

Sportovní lezení se prosadilo do užší nominace pěti nových sportů na LOH v Tokiu 2020. Finálního rozhodnutí se dočkáme na 129. zasedání Mezinárodního olympijského výboru v brazilském Rio de Janeiro, které proběhne v srpnu 2016.

Závodní skialpinismus a ledolezení soutěžní i na přírodních terénech

MS ve skialpinismu 2015 Verbier, foto P. Novák
Michal Štantejský, Radoslav Groh, MS ve skialpinismu 2015

SkiTrab MČR ve skialpinismu 2015 ženy a muži, foto S. Bošítková

I přesto, že zima nás sněhovou nadílkou moc neobdařila, podařilo se uspořádat všechny naplánované závody Českého poháru ve skialpinismu 2015. Celý pohár uzavřel poslední závod – SkiTrab Mistrovství ČR ve Špindlerově Mlýně. Mistři ČR ve skialpinismu 2015 se stali **Michal Štantejský** a **Karolína Grohová**, **Jan Pochobradský** (veteráni), **Matěj Bernát** a **Lenka Hanyšová** (junioři), **David Novák** a **Kristýna Pleskačová** (kačetí).

Reprezentační družstvo ve skialpinismu ve složení **Michal Štantejský**, **Radoslav Groh** a **David Novák** se v únoru zúčastnilo Mistrovství světa ve švýcarském Verbier/Val de Bagnes.

Na ledové stěně ve Víru proběhlo v únoru Mistrovství ČR v ledovém lezení na rychlost 2015 – tradiční závod Vířský cepín. Ačkoliv si letošní zima s touto disciplínou opět pěkně pohrála, podařilo se pořadatelům z HO Víř připravit a udržet ledovou stěnu ve výborném stavu. **Lucie Hrozová** a **Milan Dvořáček** obhájili svá loňská vítězství. Milan Dvořáček byl jediný, kdo se v roce 2015 rozhodl startovat za ČR ve světovém poháru v ledolezení.

Co přinese rok 2016?

Mistrovství světa v soutěžním lezení (obtížnost, bouldering, rychlost) za účasti našich největších hvězd se uskuteční v Paříži v termínu 14. – 18. 9.

Adam Ondra se soustředí na těžké projekty v norském Flatangeru, a jak říká: „každý je jiný, každý je těžký. Kangaroo Dyno 9b? – krátká cesta s více než 2,5 m skokem z lišty do madla. Koutek u Change 9b+? (těžké, těžší než existující 9 b+) – dva těžké 8 B bouldery s trochou omáčky. Project Big 9b+/c? – Nejvyšší linie na Flatangeru. 60 metrů, problém je ve vyrovnané patnáctimetrové sekvenci uprostřed.“ Do Španělska si pak zajede vyzobat nějaké 9b resty. Adam poleťtí i do „států“, na El Capitan zkusit OS Salathé a pověsit se do nejtěžší vícedélky na světě – Dawn Wall. Ze závodů ho čeká pouze MS.

Prioritou Martina Stráníka jsou světové poháry v Evropě a rád by se zúčastnil SP v japonském Kazu a samozřejmě MS v Paříži. Co se týká skal, má v hlavě jedno 8C ve Švýcarsku.

Martin Stráník
foto K. Matějčková

První letošní výprava Marka Holečka bude v tropickém ráji, kde bude nabírat měsíc teplo pod kůží na rozžhavených skalách u Andamanského moře, aby pak následně mohl chladnout v jižním cípu jižní Ameriky. A co tam? „Upřímně, kdybych to věděl. Zní to blbě, jet na výpravu a nevědět. Otázka zní..., ví to někdo? Ani ne! Lezení v Darwinových horách je čirá neznámá a empirie, které k tomu diktuje své ďábelská kuchyně Ohnivě země. Více nechme až po..., respektive až po závěrečném přiřazení naší jachty k pevninským břehům. Další výprava se rozeběhne pro mne a možná i pro Vás na již známém Gasherbrumu I. Tam se vracím v létě po čtvrté na svůj již letitý projekt, dokončit prvovýstup jihozápadní stěnou této malé osmitisícovky.“

Početná EXPEDICE Cho-Oju 2016 má za cíl zdotlat tento osmitisícový vrchol. Pod vedením Jana Trávníčka by měl na vrchol vystoupit i nevidomý horolezec Jan Říha. Akce „Metr pro světlušku“ pořádaná NF Českého rozhlasu navíc přinese peníze potřebným. Akce se krom dvou zmíněných Honzů zúčastní Petr Mašek, David Knill, Martin Havlena, Lucie Výborná, Mirka Jirková, Libor Uher a Marek Novotný.

Dvojice Jiří Pliska, Ondřej Mandula (mj. prvovýstup Uzumm Brak v Karákoramu) se chystá na západní stěnu Gasherbrum IV.

foto archiv J. Trávníček

Kromě toho všichni polezeme, řada skvělých bláznů bude osazovat bezpečné jištění, školit, jednat, pořádat závody, pracovat s dětmi...Dál už málokdo vidí, ale na rok 2017 se chystá v naší zemi ME juniorů a o rok později SP v boulderingu.

Lucie Hrozová,
závodní lezení na rychlost ve Víru, foto archiv.

Přírodním rampouchům i drytoolu nadále vládne Lucie Hrozová, která v roce 2015 upřednostnila hory a skály před závodní stěnou. V únoru se jí po několika pokusech povedlo první ženské opakování cesty **Low G Man** (obtížnost **D14, 45 m**) v italské oblasti Bus del Quai di Iseo a přidala si do sbírky svou již třetí čtrnáctku. K tomu si nádavkem přidala druhý přelet **Kamasutry, D13+**. Za Low G Man byla Lucie oceněna Výstupem roku 2015 a druhým místem v anketě **Horolezec roku 2015**.

Připravili Božena Valentová,
Jan Pala, Kateřina Zelenková

Rok 2015 v ČHS

Rok 2015 byl v ČHS rokem velkých změn. Na valné hromadě, která se konala na konci března, byly představeny nové **záměry** v oblasti organizace a řízení, jejichž součástí jsou nově definované pilíře činnosti ČHS – mládež, sport, skály, vzdělávání – a vize, jak by měl svaz fungovat za pět let: **dynamická, profesionální a finančně stabilní organizace** zaměřená na hlavní cíle – spokojenost členů, noví členové, spolkovost.

Podstatnou součástí změn byla i **novela stanov**, díky které se po letech změnilo pojetí členství v ČHS: Členy mohou být nyní nejen fyzické osoby, ale také spolky, které se ve své činnosti zaměřují na horolezectví, tj. věnují se např. výcviku mládeže, pořádají závody apod.

V doplňujících volbách byl 1. místopředsedou odpovědným za hospodaření zvolen **Šimon Budský** a novým členem výkonného výboru **Radan Keil**. V červnu odstoupil z funkce Jan Zozulák. Revizní komise získala ve volbách nového člena a současně předsedu – **Martina Mašáta**. Vedení disciplinární komise se po odstoupení předsedy R. Wimmera ujal **Tomáš Frank**.

Od dubna 2015 má ČHS **nové sídlo** ve Vršovicích, kam se přestěhoval i personálně posílený sekretariát. Za závodní sport odpovídá **Katka Zelenková**, za projekt mládeže **Jirka Fafalák**, o průkazy a další členské záležitosti se stará **Ivana Trávníková** a o účetnictví **Dáša Votrubová**.

Během roku se konalo devět zasedání výkonného výboru. Hostem jednoho z nich byl předseda ČOV **Jiří Kejval**, se kterým členové VV diskutovali hlavně o budoucnosti financování sportu ze strany státu. Do **Dohody o společném postupu**, která byla podepsána ČHS doplnil, že „Obě strany budou podporovat nediskriminační přístup k nezávadnímu sportu a k mládežnickým projektům.“

V roce 2015 hospodařil ČHS s rozpočtem ve výši **8,110 tisíc Kč**, ve kterém byly zahrnuty i finanční prostředky na posílení sekretariátu, tak, aby bylo možno zlepšit servis pro členy a realizovat zejména plánovaný projekt v oblasti mládeže. **Výsledky hospodaření ČHS jsou pravidelně zveřejňovány na webu.**

Počet členů se postupně zvyšuje, přibývají i nové oddíly. Spolků, které mohou být nově členy ČHS, vstoupilo do ČHS již více než dvacet; většina z nich se zapojila do projektu mládeže.

Členové ČHS byli opět **automaticky úrazové pojištěni** a mohli si zakoupit **cestovní pojištění UNIQA**, které se podařilo do roku 2016 významně **rozšířit a vylepšit**. K oblíbeným benefitům patřily **slevy na chatách** ve Vysokých Tatrách, které máme díky spolupráci se Slovenským horolezeckým spolkem James. Intenzivně využívána byla i **knihovna ČHS**, do které jsme na konci roku zakoupili řadu nových průvodců.

Na jaře 2015 se rozběhl **projekt mládeže**, jehož cílem je vytvořit celostátní síť mládežnických lezeckých klubů, které se systematicky věnují práci s mládeží. Vzájemná spolupráce a podpora ze strany ČHS, včetně finanční, směřuje ke zvýšení počtu dětí a mládeže v ČHS a k jejich zapojení do pravidelnějších sportovních aktivit včetně účasti na lezeckých soutěžích. Do projektu se zapojilo již na třicet klubů, díky nimž ČHS má dvě tisícovky mládežnických členů.

V průběhu roku se uskutečnilo několik **metodických akcí** určených všem zájemcům o lezení, které byly zaměřeny na základy lezení a jištění, na lezení v ledu a lavinovou problematiku.

Největší zájem byl, stejně jako v předchozích letech, o víkendové ledolezení na ledové stěně Víř. Hodně zájemců ale přilákaly i metodické akce na horolezeckých festivalech na Hrubé Skále, v Teplicích nad Metují a na sportovním týdnu Českého olympijského výboru na Lipně.

Nabídku instruktorských kurzů (SCI, RCI a HAL), ze kterých letos vzešlo patnáct nových instruktorů, se podařilo rozšířit o **nový akreditovaný kurz** zaměřený na lezení na umělé stěně, který se rozběhne v roce 2016. Další novinkou v oblasti vzdělávání je **systém garantovaných horoškol**, které bude ČHS propagovat a podporovat.

Členové ČHS mohli opět využít **granty ČHS**. V oblasti grantů na údržbu skal bylo rozděleno téměř 80 tisíc Kč; podporu získaly např. Příhrazy, Pikovická jehla, Godula a další, celkem dvanáct oblastí. Mezi žadatele o granty na podporu tradičních akcí bylo rozděleno necelých 50 tisíc Kč; podpořen byl např. Zlatý cepin, Maugliho memoriál a také několik závodů v lezení, které již mají dlouhou tradici. Mezi oddíly starající se o mládež byly rozděleny granty v celkové výši 150 tisíc Kč, které byly využity na tábory a soustředění, náborové akce i na celoroční práci s mládeží; celkem bylo podpořeno dvacet čtyři oddílů.

V oblasti údržby skalních oblastí bylo nejnámějším počinem spuštění **databáze Skalý ČR** na webu ČHS. Databáze obsahuje detailní informace o lezeckých oblastech, skalách a jednotlivých cestách, včetně podmínek lezení. Udržování databáze v aktuálním stavu není jednoduché, proto děkujeme všem, kdo se na plnění databáze podílí, ať už průběžně, nebo v rámci soutěže **Mapování skal**, díky které byla databáze obohacena o více než sto tisíc nových údajů.

V průběhu roku se konala tři školení zaměřená na správné osazování jištění, kterých se zúčastnili nejen správci skal, ale také prvovýstupci. S orgány ochrany přírody se podařilo vyjednat řadu povolení lezení – pro celé CHKO Kokořínsko – Máchův kraj, pro Stránskou skálu, Rudické propadání, Býčí skálu a Vývěry v Moravském krasu, Žďár u Rokycan, Borecké skály, Dutý kámen, Bořeň a Svatošské skály.

Významnou součástí činnosti ČHS byl samozřejmě závodní sport. V oblasti soutěžního lezení se konaly pohárové seriály závodů dospělých i mládeže v lezení na obtížnost, v boulderingu i v lezení na rychlost; mládež do čtrnácti let soutěžila v závodech U14. Některé závody bylo možno díky spolupráci s Českou televizí sledovat na ČT sport. Reprezentanti přivezli z mezinárodních závodů řadu medailí, neúspěšnější byl Adam Ondra, který exceloval v lezení na obtížnost i v boulderingu. Komisi soutěžního lezení se podařilo zorganizovat další kurz umožňující získat národní **stavěčskou licenci**.

Komisi závodního skialpinismu se podařilo uskutečnit všechny plánované závody *Českého poháru*, a to i přes nepříznivé sněhové podmínky. Tříčlenné reprezentační družstvo se v únoru zúčastnilo *Mistrovství světa ve švýcarském Verbier/Val de Bagnes*.

V oblasti nezávodního sportu byly opět vyhlášeny *Výstupy roku* - nejlepší výkony v jednotlivých

horolezeckých disciplínách. *Adam Ondra* získal nejvyšší ocenění - *Výstup roku „s hvězdičkou“* za přelez bouldru *Jade (8 B+ flash)*, a k tomu *Výstup roku* za přelez cesty *Chromosome Y (9a flash)*.

Další *Výstup roku* byl udělen *Martinu Stráníkovi* za přelez bouldru *Practice of the Wild (8C)* a *Lucii Hrozové* za zdolání drytoolingové cesty

Low G Man (D14). *Adam Ondra* se opět stal *Horolezcem roku 2015*.

ČHS a jeho členové se připojili k *pomoci pro Nepál*, který byl na jaře 2015 postižen velkým zemětřesením. Podpora ve výši zhruba 35 tisíc Kč byla díky spolupráci s organizací *Člověk v tísni* využita na zajištění plechů na opravu střech v oblasti Chumchet severně od Gorkhy.

Božena Valentová

Myslete na to, že
největší PŘEDNOSTÍ
Je vaše vůle.

Vždy a všude s cestovním
pojištěním UNIQA

www.uniqa.cz

Myslete

UNIQA

Kam kráčí tuzemská závodní špička dětí a juniorů

Mládežnický sport je veliké téma. Ideální samozřejmě je, když se sportu věnuje na všech možných úrovních co nejvíce mladých lidí, přerostlé pupky a zkrivené páteře vidáme myslím více než často. Z podhoubí rostou houby, z masy hobíků špičkoví sportovci. Třeba také proto, aby šli příkladem dalším a pomohli jim odtrhnout se od nešvarů dnešní doby. Českému lezení se velmi daří, rostou mladé talenty. Logickým partnerem rozhovoru je tedy trenér, předseda komise soutěžního lezení, profesionálně filmový režisér Tomáš Binter.

Tomáši začněme něco málo čísly. Kolik mladých lidí se u nás věnuje lezení, kolik jich jezdí na závody ČHS a kolik lidí kolem celého toho kolotoče běhá?

Kolik mladých lidí se u nás celkově věnuje lezení, asi umí odhadnout lépe někdo ze sekretariátu ČHS, protože lezení jako sport pro každého je v posledních letech nesmírně populární a lidí, kteří si jen tak po škole či práci jdou zalézt na stěnu či skalky, kteří to dělají jen pro potěšení a nejsou nikde organizováni, je spousta. Kolik jich jezdí na závody ČHS ale víme, pouze v rámci soutěží započítávaných do celostátních žebříčků to jen v roce 2015 bylo přes 500 lezců. Kolik lidí se na tom podílí, se tak přesně říci nedá, protože záleží na tom, koho do toho započítáme, jestli jen organizátory, pořadatele, rozhodčí a trenéry, nebo i rodiče, přátele a další pomocné ruce, bez nichž se žádný sportovec neobejde. Kdyby se ale počítali jen ti, kteří se přímo podílejí na pořádání závodů ČHS a přípravě závodníků, dostali bychom se k dalším stovkám lidí. Pokud zahrneme také diváky nejen na místě, ale i ty sledující domácí závody prostřednictvím médií (údaje o sledovanosti pořadů České televize a zpráv na facebooku ČHS máme poměrně přesné), dostaneme se k desítkám tisíc lidí, kteří jsou součástí závodního kolotoče, na jehož organizaci se ČHS v současnosti podílí.

To je pěkná porce. Kolik to celé stojí?

Nechci vypadat, že se vyhýbám odpovědi, ale opět není tak jednoduchá, protože záleží na tom, co do toho započítáme. Rozpočet na celé závodní lezení za rok 2015 byl na úrovni 1,5 miliónu korun, to jsou ale jen náklady, které bylo nutno skutečně finančně pokrýt. Jenže reálná

Mládežnická reprezentace na MSJ ARCO 2015, vpravo zpovídáný Tomáš Binter, foto M. Brkalová

cena je úplně jiná, velká většina lidí i organizací, kteří se o závodní lezení starají, jsou dobrovolníci a není v tom započtena cena jejich práce, protože tu oni vlastně darují ve prospěch závodů. Navíc absolutní většina z nich to dělá buď zcela na vlastní náklady, nebo s nějakým příspěvkem na jejich částečné pokrytí a tyto náklady v tom také nejsou započteny. To je další dar těch lidí, který se v rozpočtu nikdy neobjeví, ale bez něhož by české závodní lezení nemohlo existovat. Navíc si všichni závodníci ve větší či menší míře musejí přispívat na náklady spojené přímo se závoděním i přípravou a to je vlastně také součástí toho, co to stojí, ale v rozpočtu se to neobjeví a vlastně to lze jen těžko spočítat. Takže reálná cena je určitě podstatně vyšší, než dvacetinásobek rozpočtu a je třeba poděkovat všem, kteří dobrovolně a ve svém volném čase pomáhají držet české závodní lezení na úrovni, na které je. Je vlastně až neuvěřitelné, kolik těch nadšených, skromných a pracovitých lidí u nás je ochotno podporovat něco, co jim nepřinese zisk ani slávu, co stojí spoustu času peněz a úsilí, vyžaduje plné nasazení a péči a přitom se nijak hmatatelně nevrátí. Před těmi lidmi smekám a doufám, že jich nebude ubývat.

Jakou má dnes mladý lezec naději, že si ho všimne někdo z vedení reprezentace? A jak je o něj dále postaráno?

Naději má přímo úměrnou své výkonnosti, tedy pokud se v kategoriích, kterých se už reprezentace týká, umístí v nominačních závodech dle nominačních pravidel a splní i ostatní podmínky, stane se členem reprezentačního družstva a vedení reprezentace si ho nejen všimne, ale snaží se s ním spolupracovat. Vedení reprezentace ale jezdí i na závody nereprezentačních kategorií do 14 let a sleduje jejich výkony i výsledky, takže o potenciálních nadějích pro reprezentaci ví podstatně dřív, než dosáhnou „reprezentačního“ věku. Věnujeme se ale pochopitelně i závodníkům druhého sledu, a pokud mají zájem, poradíme jim s tréninkem, protože základem není talent, ale chuť na sobě pracovat a kvalitní systém přípravy. Snažíme se, aby o naše reprezentanty bylo postaráno nejlépe, jak rozpočet dovolí. Všichni řádně nominovaní reprezentanti bez rozdílu věku a kategorií mají hrazenou závodní licenci a startovné na mezinárodních závodech, kam jsou nominováni, dostanou reprezentační dres, nezávodní oblečení

a servis v rámci mezinárodních startů – tedy spolupráci sekretariátu na vyřízení organizačních záležitostí, oficiální kouče pro většinu zahraničních závodů a dle jednotlivých kategorií a výkonnosti ČHS přispívá na přímé náklady spojené s reprezentačními starty.

Neméně důležitá je ale péče o reprezentanty v rámci přípravy. V loňském roce se nám ve spolupráci s Lezeckým centrem Smíchov a Boulder Barem podařilo vytvořit Tréninková centra reprezentace, kde jsou připravovány cesty a bouldery od stavěče s mezinárodní licencí IFSC a jsou k dispozici další specializované tréninkové prostředky, nutné pro trénink závodních lezců. Reprezentanti mají do těchto center vstup zdarma a pořádáme zde i soustředění reprezentace. Reprezentanti mají také po celou sezónu k dispozici fyzioterapeuta. Velmi důležitou věcí je již několik let výborně fungující systém testování reprezentace ve spolupráci s FTVS UK Praha, na jehož základě jsou všem zájemcům poskytovány konzultace k tréninkovým plánům a další pomoc s přípravou. O naše testování už projevili zájem i zahraniční lezci, ti si ho ovšem na rozdíl od našich reprezentantů musejí uhradit.

Lze to srovnat se zahraničím? Asi těžko s těmi nejuspěšnějšími zeměmi, ale třeba s průměrem? Tak trochu se ta otázka dá překlomit i do jednoduchého konstatování, co se daří a co méně?

I ve srovnání s nejuspěšnějšími zeměmi určitě obstojí testování reprezentace, tréninková centra, systém školení trenérů, stavěčů a rozhodčích a systém tuzemských závodů. V poměru k velikosti naší země a počtu aktivních lezců je na velmi dobré úrovni i celková výkonnost reprezentace mládeže i dospělých, která se navíc v posledních letech výrazně zvyšuje, což jednoznačně dokládají statistická data.

Jenže právě s tím co se daří, je spojen základní problém, kterým je financování – profesionálně nastavený systém totiž (kromě jedné pracovnice sekretariátu, která má na starosti i jiné oblasti) nemá žádné skutečné profesionály, protože celá komise pracuje na dobrovolné bázi, na svou činnost si přispívá většina pořadatelů a všichni oficiální mezinárodní koučové, reprezentanti doplácíjí i na náklady spojené přímo s reprezentací atd. Pokud je někdo od ČHS za činnost

v rámci závodů honorován (např. soutěžní činovníci), je jeho odměna tak malá, že ani zdaleka nekryje vynaložený čas a práci a v součtu maximálně pokrývá náklady, většinou ale ani to. Přestože každý sport vyžaduje nadšení a vysokou míru dobrovolnosti, takový stav podfinancování není dlouhodobě udržitelný.

Podstatou problému není to, že by ČHS nechtěl závodní lezení dostatečně podporovat, ale typický „český“ přístup většiny firem v lezeckém oboru. Zatímco ve státech, které označujeme za vyspělé, je standardem, že firmy, které se v daném segmentu úspěšně etablovaly, podporují domácí závody, reprezentaci i jednotlivé lezce, u nás převládá přístup zcela opačný, tedy „za co nejméně peněz hodně muziky“. Když pak např. lezecká stěna se statistickými tržbami navrhne špičkovému závodníkovi, že by ho sponzorovala tím, že mu dá vstup zdarma a on jí bude muset všemožně propagovat nebo úspěšná firma nabízí podporu pouze v materiálu z vlastní produkce, nelze se divit, že většina závodníků nevydrží. V konkurenci plně profesionálních lezců, kteří se na mezinárodní úrovni nerekrutují zdaleka jen z vyspělých států, si od určitého věku musí každý klást otázku jakou má jeho činnost u nás perspektivu a jak dlouho si dokáže jiným způsobem vydělávat na to, za co jeho soupeře platí. A to je na tom závodník, který má občas šanci něco vyhrát, pořád líp, než většina funkcionářů, kteří investují svůj čas i peníze do závodění druhých...

Málokdo si totiž uvědomuje, že špičkový závodník je ve zcela jiné situaci, než skalní hobby lezci, byť s dobrou výkonností. Nemůže si lézt, kdy chce a co chce, ale musí trénovat dle kvalitních plánů a i když je venku krásně, dře třeba ve sklepě na kampusu, svůj rok řídí dle soutěžního kalendáře, na závodech má jen tu jednu šanci v danou chvíli, nemůže se vymluvit na podmínku a přijet příště a hlavně jde s kůží na trh – jeho výsledek je hned vidět a důvody neúspěchu nikoho nezajímají. Ve skalách když nevylezeš teď, vrátíš se a když zase nevylezeš, zase se vrátíš. Když nakonec vylezeš, je to úspěch! Navíc reálná výkonnost závodníků ve skalách je právě v důsledku kvalitního tréninku vyšší, než u většiny ortodoxně skalních specialistů – stačí se podívat na čtrnáctiletou Elišku Adamovskou, která má vylezeno ve skalách 8 b a na flash 8a (v úna-

Závod mládeže, foto M. Brkalová

vě po finále MSJ), šestnáctiletého Kubu Konečného, který vylezl dvě 8c za jeden den, patnáctiletou Lenku Slezákovou s cestami za 8 b a 8a+, Ivu Vejmolovou s 8 b/b+ či Gábinu Vráblíkovou, která v pěti dnech vylezla 8 b, 8a+, a dvě 8a na druhý pokus...

Hlavní problém je tedy v přístupu části malého českého lezeckého rybníčku. Začíná to u obecně rozšířeného pocitu, že jsme nějaká lezecká velmoc a úspěch by měl být automatický, ale to je velký omyl. Česká republika nebyla nikdy žádnou lezeckou velmocí, jen měla v minulosti štěstí na několik solitérních talentů, ale těch navenek „neúspěšných“ výsledků má ČR na svém kontě mnohonásobně víc, než těch „úspěchů“. Navíc soutěžní lezení se za posledních několik let posunulo po všech stránkách na nesrovnatelně vyšší úroveň. Úspěch je věcí dlouhodobé systematické práce, jeho hranice je relativní a v současné době jej nelze dosáhnout bez solidního materiálního zajištění.

Závodníci by měli obecně cítit podporu, ale děje se zatím spíš opak. Ani ty nejvyspělejší země nemají všechny reprezentanty např. v semifinále Světového poháru či ve finále Evropského poháru mládeže, ale morální podporu a většinou i tu materiální mají ve vyspělých

zemích všichni. A tak v Rakousku, což je skutečná lezecká velmoc, visely před MS na stěnách plakáty „Podpořte naše reprezentanty na MS“ a na něm byli všichni, i ti, kteří šanci na finále či semifinále neměli a jejich veřejná podpora byla a je vysoká bez ohledu na jednotlivé výsledky.

Kromě morální podpory by závodníci měli mít možnost vidět alespoň nějakou perspektivu – tedy když budou dobří, budou schopni si svou činností něco vydělat – a to nemůže zajišťovat ČHS, to by měla být věc silných outdoorových firem a velkých komerčně úspěšných stěn. Funguje to tak v lezecky vyspělých zemích, v řadě odvětví i v ČR a nejde jen o „velké“ sporty. A důležité je to právě už od vyšších mládežnických kategorií, protože ten současný koloběh je následující: na začátku má hrdý rodič radost, že jeho šikovné dítě je v reprezentaci. Platí, a platí rád. Ve vyšší kategorii náklady rostou a v juniorech rodič shledá, že už to neutáhne a že by se potomek měl také starat sám. Juniorský závodník si na to zkouší většinou při studiu ještě nějak vydělat a když mu dojde, že k mezinárodnímu úspěchu by musel systematicky trénovat dalších minimálně šest až osm let a že to není schopen s prací a studiem kombinovat, končí a stává se „úspěšným“ skalním lezcem, protože to vyjde levněji, nic nemusí, není na něj žádný tlak a vždy nějakého relativního úspěchu dosáhne.

Pokud by se zvýšila podpora od firem a dalších komerčních zdrojů mimo ČHS, svaz pak může finance získané od státu právě na sportovní činnost použít na pro-

fesionalizaci lidí, zajišťující chod celého systému. Rozdíl mezi domácí situací a vyspělým zahraničím lze dobře demonstrovat právě na chování lezeckých stěn. Než se nám podařilo zřídit tréninková centra, čeští reprezentanti u nás platili všude plné vstupné a občas jim ještě někde vynadali, že tam těžké cesty nechtějí a že jim jen překážejí. V Rakousku či Francii mají výraznou slevu na vstupném na většině velkých stěn všichni členové reprezentací jiných států (tedy i Češi), jak to mají domácí reprezentanti, netřeba dodávat...

Na druhé straně je ale nutná i změna přístupu většiny závodníků. Jak v tom, že by neměli spolupracovat s firmami, jejichž plnění jde pod určitou úroveň, tak v tom, že za solidní podporu musejí partnerovi nabídnout odpovídající plnění a skutečně své závazky dodržovat. Musí jít o oboustranně výhodný obchodní vztah, ne o to, že se sponzor ustrne a dá nějakou almužnu a nepočítá s tím, že by mu to něco přineslo. Dodržování závazků se zatím některým závodníkům nedaří ani po stránce přístupu k reprezentaci, proto jsme letos bohužel museli za nedodržování reprezentačních smluv a pravidel chování reprezentanta udělit nejvíc sankcí v historii, což nás rozhodně netěší. I to pramení ze stejného problému – řada lezců si neuvědomuje, že pokud chce ČHS zajistit svým reprezentantům co nejlepší podmínky, potřebuje něco atraktivního nabídnout svým reklamním partnerům. A pokud nebudou závodníci dodržovat své závazky k ČHS, ten nebude schopen dodržet své smlouvy s reklamními partnery a přijde o peníze i možnost spolupráce do budoucna.

Iva Vejmolová, foto M. Brkalová

Vzhledem ke všem výše popsaným problémům si o to víc vážíme těch partnerů, jejichž přístup je signálem, že to i u nás jde dělat tak, jako ve vyspělých zemích. Jednoznačně v čele je firma Rock Point, která je už druhým rokem titulárním partnerem Českého poháru v boulderingu a společně s týmem pořadatelů dokazují, že i české závody lze pojmout zcela profesionálně. Rock Point je také partnerem české mládežnické reprezentace, kterou podporuje finančně i materiálně, což je vzhledem k počtu mládežnických reprezentantů a závodů pro nás velmi důležitá pomoc. Další velmi významnou společností je Montura, která je hlavním partnerem reprezentace dospělých a její finanční i materiální podpora je velmi významná. Dokladem výše zmíněného přístupu ovšem je, že nejde o českou firmu. Díky vstřícnosti lezecké stěny SmíchOff a Boulder Baru jsme mohli poprvé v historii zřídit tréninková centra reprezentace. Materiální podporu a spolupráci českým reprezentantům ve všech kategoriích nabízí i firma Ocún.

Vážíme si všech poctivých lidí, kteří se na českém závodním lezení podílejí - závodníků, pořadatelů, trenérů, rozhodčích, stavěčů, funkcionářů, výzkumníků, fyzioterapeutů, rodičů, partnerů, sponzorů, diváků, ale největší dík patří, jak už bylo řečeno, všem dobrovolníkům, kteří pomáhají se zajištěním celého systému českého soutěžního lezení. Bez nich by to prostě nešlo...

Zmínil jsi některé naše úspěšné závodníky. Jak bys tedy ve zkratce zhodnotil naše loňské působení na mezinárodní scéně? (včetně úspěchů v rubrice „události“, poznámka autora)

Při velikosti, lezecké základně a ekonomické situaci České republiky není bilance rozhodně špatná. Nejdůležitější ale je, že máme řadu dalších závodníků, kteří v minulé sezóně prezentovali velmi dobrou výkonnost a celková úroveň české reprezentace mládeže i dospělých se v posledních letech výrazně zvedá. Teď jde o to tento trend udržet, z chyb se poučit a to dobré ještě zlepšit...

Tomáš Binter, otázky položil Petr Resch

SMÍCHOFF
lezeckecentrum.cz

BOULDER

Komise soutěžního lezení ČHS:

- organizačně zajišťuje tuzemské závody mládeže i dospělých v lezení na obtížnost, boulderingu a lezení na rychlost. V roce 2015 šlo celkově o 32 závodů ve třech disciplínách a 14 kategoriích
- odpovídá za vydávání českého závodního kalendáře a oficiálních žebříčků a rankingů v jednotlivých kategoriích a disciplínách
- organizačně zajišťuje reprezentaci ČR mládeže a dospělých (8 kategorií) v disciplínách lezení na obtížnost, bouldering a lezení na rychlost po stránce nominace a závazných dokumentů
- zajišťuje starty českých reprezentantů na mezinárodních závodech v uvedených kategoriích a disciplínách včetně mezinárodních licencí, registrace, organizace výjezdů a oficiálních koučů. V roce 2015 šlo o 23 zahraničních závodů a více než 200 reprezentačních startů
- pořádá soustředění reprezentance
- ve spolupráci s FTVS UK zajišťuje testování reprezentace
- organizuje spolupráci s tréninkovými centry reprezentace SmíchOff a Boulder Bar
- prostřednictvím pravidlové sekce zajišťuje koordinaci národních a mezinárodních pravidel a vydávání národních soutěžních pravidel platných pro daný rok
- odpovídá za komunikaci a koordinaci s IFSC
- vydává, navrhuje, připomínkuje, schvaluje a garantuje oficiální dokumenty v oblasti soutěžního lezení, např. prováděcí předpisy, nominační pravidla, pravidla proplácení, reprezentační smlouvy, smlouvy s pořadatelí, vzdělávací standardy a řády atd.
- pořádá a zajišťuje školení a licence trenérů, stavěčů a rozhodčích
- podílí se na zajištění mediálních výstupů z tuzemských i zahraničních závodů

singing rock®

CHS

VÝSTUPY ROKU 2015

ČESTNÉ UZNÁNÍ

Hory pod 6000 m n. m.
mixy a ledovcový charakter

No Siesta přes Bonatti Voucher

Grandes Jorasses, 1200 m
mixového lezení do M7, OS

Pavel Vrtík a Dušan Janák

VÝSTUP ROKU

Mixy a ledy sportovního charakteru

Low G Man D14

1. ženské opakování cesty
a celkové druhý přelez

Lucie Hrozová

VÝSTUP ROKU

Bouldering:

Practice of the Wild 8C

Magic Wood ve Švýcarsku

Martin Stránek

singing rock
climbing team

www.singingrock.cz

A rock climber is seen from behind, ascending a dark, textured sandstone cliff. The climber is wearing a black t-shirt with a white and yellow logo, yellow climbing pants, and a climbing harness. A yellow rope is attached to the climber's harness and extends downwards. The background shows a dense green forest. In the top right corner, there is a black square containing the HUDY logo, which consists of a green square followed by the word HUDY in white capital letters.

HUDY

Partner bezpečného jištění v pískovcových oblastech

Všechno, co byste mohli vědět o fixním jištění, ale nenapadlo vás se zeptat...

Většina lezců se zajímá o jistítka, karabiny, lana apod. – vyznat se v současné nabídce a vybrat si to správné je téměř adrenalinová záležitost. Nabídka je obrovská, vše směřuje ke zvyšování bezpečnosti lezců.

Mnohem menší pozornost lezců však poutá „ta druhá“ část jisticího řetězce – fixní postupové jištění na skalách. Ne, že by se o fixním jištění nemluvilo. Diskuse se ovšem točí kolem míry zajištění cest a tedy rizik spojených s případným pádem (délka „tlamy“ a její následky), obvykle se netýká typu či kvality jištění, způsobu jeho osazení apod.

Většina současných lezců existenci postupového jištění v solidních vzdálenostech automaticky předpokládá nebo vyžaduje, a lezení „po vlastním“ se raději vyhne (tento přístup nemá dlouhou historii, ti „zkušenější“ si pamatují radost z každé rezavé skoby nalezené ve spáře). Není to ale samozřejmé, stojí to řádu práce a peněz, a proto je fajn o tom něco vědět.

Víte například, že:

- Údržbu skal a tedy i kontrolu a výměnu fixního jištění (včetně slaňáků a vrcholových knížek) zajišťuje osmnáct oblastních vrcholových komisí Českého horolezeckého svazu, ve kterých pracují zhruba dvě stovky správců skal?
- Správci skal provádí údržbu jištění ve svém volném čase, většinou zdarma nebo za malou finanční odměnu, se kterou se mohou spokojit jen opravdoví nadšenci?
- Usazení pískovcového kruhu obvykle trvá cca 30 – 45 minut, ale odstranění starého kruhu je často mnohem náročnější?
- Kruhy, borháky a nýty, které správci osazují, jsou certifikované a splňují požadované normy, a jejich životnost je více než padesát let?
- Jisticí prostředky jsou svým typem (kruh, borhák...), materiálem (např. nerez) a rozměry (délka a průměr dířku) přizpůsobeny konkrétním horninám a tedy i konkrétním skalním oblastem?

- Oblastní vrcholová komise je oprávněna určit typ fixního jištění, který smí být používán, s ohledem na tvrdost materiálu, či místní tradici v oblasti?
- Postupové fixní jištění má pevnost jisticího bodu 25 kN ve směru zatížení pádem a 15 kN v ose jisticího prostředku?
- Český horolezecký svaz investuje ročně do údržby skal cca 1,5 milionu Kč, a že kvalitní, certifikovaný jisticí materiál poskytuje za výhodné ceny i prvovýstupcům?
- Osazováním cest jisticími prostředky nejistého původu a vlastností, včetně těch „od kamaráda kováře“, ohrožujete bezpečnost svou i ostatních lezců?
- Osazování fixního jištění (zejména do chemické malty) je docela „věda“, a proto Centrální vrcholová komise ČHS, kterou nyní vede Karel Berndt, organizuje každý rok několik školení zaměřených na osazování fixního jištění, kterého se účastní nejen správci skal, ale i prvovýstupci?
- Informace o poškozeném jištění, poškozené či popsané vrcholové knížce či jiné závadě můžete (a měli byste!) poslat příslušné oblastní vrcholové komisi prostřednictvím databáze Skály ČR na našem webu, aby mohla být zjednána náprava?
- Každý lezec je povinen, v rámci svých znalostí a možností, posoudit před použitím stav fixního jištění, s tím, že je použije jen v případě, že se mu jeví jako bezpečné?
- Fixní jištění je určeno jen pro horolezeckou činnost, zatímco použití pro jiný účel, např. přelánění, je nebezpečné, může způsobit jejich poškození, a je zakázáno?
- Osazování jištění při prvovýstupech, zejména na pískovcových skalách v Čechách, má svá pravidla, a že uskutečněný prvovýstup je nutno nahlásit příslušné oblastní vrcholové komisi?

Vladimír Těšitel při testu borháku, foto R. Živný

- Případnou změnu umístění, doplnění či ubrání fixního jištění u jakékoli již schválené cesty musí nejprve odsouhlasit autor cesty nebo oblastní vrcholová komise?
- Při údržbě skal i při děláni prvovýstupů je nutno respektovat podmínky stanovené orgány ochrany přírody týkající se např. období lezení, možností provádění prvovýstupů apod.?
- Řadu potřebných informací naleznete v Pravidlech lezení ve skalních oblastech v ČR, v Pravidlech lezení v pískovcových oblastech v Čechách a v Pravidlech lezení v oblasti Jizerské hory?

Odborníkem ČHS na osazování a testování lezeckého, a tedy i jisticího materiálu je **Vladimír Těšitel** zvaný Těša, který se této problematice věnuje desítky let, a je tedy i pamětníkem. **Podívejme se spolu s ním na fixní jištění z pohledu horolezeckého terénu:**

Osazování jištění do tvrdých hornin (žula, rula, vápenec, dolomit, znělec, čedič apod.)

Na těchto skalách se jako trvalé postupové jištění dříve používaly výhradně skoby zatloukané do spár, které tam často zanechali prvovýstupci. Protože bylo možno tyto skoby použít jen tam, kde byla vhodná spára, začali je někteří lezci nahrazovat různými expanzními nýty.

← Nová „kovárna“ na písek, foto K. Berndt

← ← Stará „kovárna“ na písek

la k vybavení prvovýstupců i správců skal na pískovcích vždy „kovárna“ – brašna obsahující již zmíněný rourák, borek neboli navrtávák, olovo, temovací drát, misku na rozdělení betonu, palici a další věci nezbytné k osazování kruhů.

Nyní se k jištění na pískovcových skalách používají kruhy a borháky vyrobené většinou z nerez, v menší míře též železně, žárově zinkované (ty jsou určeny pro oblasti s menšími nároky na životnost jištění).

Nyní se na těchto skalách používají většinou borháky vyrobené z nerez a lepené pomocí chemické malty do vrtaných a pečlivě vyčištěných děr. Rozměry borháků se řídí pevností skály. V menší míře se používají mechanické expanzní kotvy (zjednodušeně řečeno nýty), především tam, kde ochrana přírody požaduje uzavření lezeckých cest v určitém ročním období, protože je možno odstranit jejich oka (plakety) a znemožnit tak lezení. Nezbytnou výbavou správce skal i prvovýstupce je tedy akumulátorová vrtačka, pistole s chemickou maltou, kartáček na čištění.

Podle prováděných zkoušek vykazují tyto jističí body pevnost, která výrazně převyšuje předepsané hodnoty. Bez ohledu na to je ale nutné pečlivě prověřovat i pevnost skály v místě osazení, aby nedošlo k vylomení bezvadného jištění z narušené horniny. To se provádí pečlivou prohlídkou místa, určeného k umístění jištění, a poklepem na skálu, který odhalí případné poruchy v celistvosti horniny.

Pískovce

Téměř od začátku pískovcového lezení se k jištění používají kruhy osazované do děr, ručně vysekaných pomocí trubkového sekáče (slangově nazývaného „rourák“). Dřívky kruhů se dříve upevňovaly – temovaly – hlavně plátkovým olovem, nebo usazovaly do betonu. Řada z nich stále perfektně drží a nepotřebuje výměnu; o důvěře v tuto techniku ostatně svědčí i fakt, že ji stále používají někteří prvovýstupci – „klasičtí“. Z minulosti jsou ale známy i případy upevnění kruhu dřevěnými třískami... Protože byly dřívky dříve vyráběných kruhů většinou bez povrchové úpravy, docházelo následnou korozí dřívky k jeho zvětšení a tím i k dalšímu upevnění ve skále, ovšem jen v případě pevného pískovce, jaký je např. v Adršpašských a Teplických skalách. V měkkých pískovcích, např. ve Skaláku, však vliv expanzních sil daných korozí způsobil porušení pískovce (trhlinky – „pavouk“ kolem kruhu) a narušení nosnosti kruhu, s rizikem jeho dalšího uvolnění a vylomení. Vzhledem k výše popsané technologii osazování jištění patří-

Kruhy i borháky se při výměně jištění lepí výhradně chemickou maltou do vyvrtaných a pečlivě vyčištěných děr, k nutné výbavě správce skal tedy patří akumulátorová vrtačka.

Protože je značný rozdíl v kvalitě (pevnosti) pískovců, je nutné techniku osazování a rozměry dřívky kruhů a borháků přizpůsobit místním podmínkám. Pro české pískovce se používají kruhy a borháky s dřívky o rozměrech v rozsahu 18 až 22 x 150 až 300 mm. Ty delší a robustnější nachází své uplatnění v měkkých pískovcích Dubských skal a ve Skaláku, na opačném pólu jsou relativně krátké a tenké borháky a kruhy pro pevné pískovce Adršpašských a Teplických skal apod., nebo pro „Labák.“

Školení prvovýstupců a správců skal v Labáku, foto M. Tučka

Kontrola a výměna fixního jištění (a samozřejmě i slaňáků a vrcholových knížek a krabic) probíhá postupně – není v lidských silách zkontrolovat a opravit vše, co po sobě za dlouhá desetiletí zanechaly generace lezců. O tom, které oblasti či skály budou přejištěny, rozhodují obvykle správci, kteří jsou největšími znalci oblastí, které mají na starosti. Pracují samozřejmě i na základě informací, které dostanou od lezců, popř. volí „strategii“ na základě diskuse s ostatními členy vrcholových komisí.

Signálem pro potřebnou výměnu je např. uvolněný, probroušený či jinak poškozený kruh či borhák, nebo poškozená skála („pavučina“ na pískovci). Důvodem výměny může být i umístění postupového jištění či slaňovacího bodu, které zjevně nevyhovuje, nebo způsobuje poškození skály třením lana. Výměně jištění pochopitelně předchází odstranění původního jisticího bodu, které je často mnohem náročnější než osazení nového fixního jištění. Staré nevyhovující jištění lze odřezat, ale pokud nemá správce k dispozici „flexu“, nebo není odřezání možné z jiných důvodů, je nutné původní jištění vytlouci palicí. Pokud se jedná o pískovcový kruh s dlouhým dřikem, který je solidně utemovaný, trvá jeho odstranění velmi dlouho a může si vyžádat i opakovanou „návštěvu“ správce... Nové jištění nelze většinou osadit do původních děr, např. kvůli poškození skály. Na pískovcových skalách mj. proto, že výměnu nelze často provést ze slanění, takže správce ve starém kruhu či borháku sedí a druhý usazuje; poté přeseďne do nového jištění a vytluče to staré...

Obecně platí, že se jištění přednostně opravuje na často navštěvovaných skalách. „Kvakům“, kde si lze zapsat „Hore zdar“ i na sklonku roku, je pochopitelně věnována menší pozornost. Kontrola a údržba jištění leží ve většině případů jen na správcích, i když v některých případech jim pomáhají nebo údržbu zajišťují místní oddíly; „patronát“ oddílů nad skalami je ale mnohem méně častý než dříve.

Kromě postupového jištění si zaslouží pozornost i slaňovací zařízení, tj. vratný bod sloužící k tomu, abychom se dostali zpátky na zem. Co k němu říká V. Těšitel? „Je třeba upozornit na to, že ke spouštění z lezeckých cest je možno použít jen ty vratné body, které jsou k tomu svojí konstrukcí určeny. Jsou to obvykle slaňovací karabiny, mailonky a podobné koncové prvky, které je možno snadno vyměnit, pokud dojde k jejich poruše vlivem probroušení lanem. Podle našich zkušeností částečné probroušení těchto prvků nesnižuje rozhodující měrou jejich nosnost, ale zjistíte-li probroušení, které se vám nezdá, nebo zjistíte kdekoliv závažné porušení jisticích, nebo vratných bodů, informujte prosím správce skal, nebo vrcholovou komisi ČHS. V případě, že lezete s horním jištěním a spouštění provádíte z prvku, který k tomu není přímo určen, používejte prosím vlastní karabiny.“

ČHS se snaží, aby bylo fixní jištění i slaňáky na skalách v ČR v pořádku, a vynakládá na to značné finanční prostředky, jejichž zdrojem jsou členské příspěvky. Čtyři stovky za rok je docela slušná cena za to, že můžete lézt po skalách v Čechách a na Moravě, a že se při lezení můžete cítit relativně bezpečně.

Nehrajte si na černé pasažéry – přidejte se.

Božena Valentová, Vladimír Těšitel

www.horosvaz.cz

Staré kruhy, foto K. Berndt

Joker Cider a ČHS
mají rádi kvalitní jištění
<http://joker-cider.cz>

Od skitouringu ke strmým sjezdům

V posledních letech jsou aktivity související s lyžováním ve volném terénu téměř všudypřítomné, od reklam lákajících na hluboký sníh v českých lyžařských střediscích fotkami z Alp, až po freeridové filmy z Aljašky. Samostatnou kapitolou je v této všudypřítomnosti skialpinismus a všechny jeho možné odnože.

Bez zabíhání do historie se dnes skialpinistické aktivity dělí do několika samostatným odvětví, které se buď nepřekrývají nebo se překrývají jenom částečně. Italský časopis Skialper dělí skialpinismus do těchto kategorií:

Skimo race (skialpinistické závody) – kombinace běhání na tuleních pásech s pěšími výstupy strmým terénem a sjezdy různé obtížnosti. Používá se ultralehká výstroj a výzbroj.

Fitness touring – krátkodobé až jednodenní šlapání na pásech spojené se sjezdem, primárně určené pro obecné zlepšování fyzické kondice, místo běžek se používá skialpové vybavení kvůli většímu převýšení, sklonu terénu, apod.

Uphill on slopes – šlapání na tuleních pásech po sjezdovkách. V některých oblastech se tato aktivita stává natolik populární, že počet „šlapačů“ je významným procentem návštěvníků lyžařských středisek. Problematická je při provozování této aktivity doba po skončení provozu vleků, kdy jsou svahy upravovány rolbami a „šlapači“ při sjezdu znehodnocují na ráno připravený „manšestr“.

Ski touring – vše, co bylo původně součástí tradičně pojatého skialpinismu – skialpové výlety od jednoduchých až po náročné v délce trvání od jednoho dne

po několik dnů v terénech od klasických hor až po ledovce. Ideální pro kohokoliv, koho už nebaví lyžovat na upravené sjezdovce nebo v přílehlých volných terénech.

Elite – skialpinisté technicky vybavení na strmější sjezdy, kombinací neledovcových a ledovcových terénů, přerušované sjezdy v důsledku skalních prahů a ledopádů, případně vysoké nadmořské výšky a odlehle oblastí. Tato varianta vyžaduje dobré technické a metodické znalosti a dovednosti.

Steep (strmé sjezdy, nebo také extrémní sjezdy) – strmé a velmi strmé sjezdy od evropských hor až po světové velehory. Vyhrazeno pro poměrně úzkou skupinu velmi dobrých skialpinistů, kteří jsou na velmi vysoké úrovni ve skialpinistických a horolezeckých technikách.

Freetouring – z původní skialpinistického přístupu, kdy byl přiměřeně vyvážen výstup a sjezd, se u freetouringu klade hlavní důraz na požitek ve sjezdu. Obecně se tak používají širší a delší lyže a tvrdší boty.

Freeride – výstup na tuleních pásech je minimalizován, hlavní důraz je kladen na sjezd. Tulení pásy se používají k přesunu od horní stanice lanovky k začátku sjezdu ze sedla či vrcholu.

Ať dnes zavítáte na Internet, do časopisů, televize (aktuálně seriál na ČT Skialpem to začalo), převážně je možné se setkat s radami, videi, skialpovými a lavinovými kurzy buď pro úplné začátečníky, nebo pro ty, kteří na skialpových lyžích pošlapali různě ukloněné terény v České republice a blízkém zahraničí a chtěli by se posunout o kousek dále. Jinak řečeno pro vše, co se ve výše uvedeném přehledu skrývá pod označením lyžařská turistika, resp. ski touring.

Pražský šampón chytá bronz během výstupu v rámci expedice One World Two Skis, foto K. Svoboda

Jiří Švihálek v Maroku, foto O. Švihálek

V rámci Českého horolezeckého svazu se skialpinismem zabývají dvě komise – *Komise závodního skialpinismu* a *Komise tradičního skialpinismu*. Z výše uvedeného přehledu patří pod Komisi tradičního skialpinismu ČHS kategorie Elite a Steep v kombinaci s pokročilými skialpinisty, jejichž činnost spadá do obecné kategorie „lyžařská turistika“.

Jak přejít od široce propagovaných volnočasových aktivit typu fitness touring, šlapání po sjezdovkách a většiny toho, co se dnes zahrnuje do lyžařské turistiky (resp. profláknutých názvů ski touring a odnoží typu ski tourist) ke kategoriím Elite a Steep? Pro někoho může být tento „přerod“ přímočarý, jiný se k tomu dostane velkou oklikou. Po prvních výletech na tuleních pásech v technicky jednoduchém terénu a ve známém prostředí části těch, kteří se této aktivitě věnují, přestanou vyhovovat nenáročné terény a známá místa. Chtějí se posouvat k obtížnějším výletům, strmějším sjezdům a větším nadmořským výškám.

Co pro takový posun udělat?

Na prvním místě požadavků pro přechod k obecně náročnějším výletům a strmějším sjezdům je výborně zvládnutá lyžařská technika na různorodém sněhu bez ohledu na sklon svahu a také velmi slušná fyzická kondice. Náročnější sjezdy se dají určitě bezpečněji absolvovat, pokud má člověk ještě fyzickou rezervu, než když je už po výstupu značně vyčerpaný. Důraz je třeba klást na krátký oblouk, protože jen z něho lze plynule přejít na oblouk přeskakovaný, kterým se řeší strmá místa sjezdu (45° a více).

- Přeskakovaný oblouk: dobře zvládnutý oblouk musí probíhat s váhou pokud možno vpředu, iniciujeme jej nadskočením a odrazem z jedné či obou hůlek. Výskok je však co nejnižší, pouze tak, jak je nezbytně nutné pro otočení lyží o 180°, tak aby lyže ztratila kontakt se svahem na co nejkratší dobu.
- Osvojit si nezbytné lezecké techniky – ledolezení, jednoduché skalní lezení, sla-

První oblouky osmiměsíční cesty One World Two Skis ve strmých terénech Bosny a Hercegoviny, foto K. Svoboda

ňování, psychickou odolnost vůči velké exponovanosti terénu. Jak s lyžováním, tak i s pěším a lezeckým pohybem (podle navštívených oblastí se může jednat o sníh, led, skálu, mixy) souvisí i celková jistota pohybu ve strmém a exponovaném terénu.

- Velmi pokročilá úroveň odhadu rizik a rozhodovací strategie, kdy je při sjezdu skialpinista odkázán obvykle pouze na své lyže a případně cepín v ruce.
- Pokročilá znalost lavinové problematiky.
- Dobře zvládnutá schopnost čekat – na počasí, snížení lavinového nebezpečí, změnutí „betonového“ a zmrzlého podkladu, a mnohé jiné. S čekáním souvisí také odolnost vůči povětrnostním vlivům, kdy je potřeba čekat několik hodin, než vyhlédnutý svah změkne pro subjektivně bezpečný sjezd. Získat dokonalý odhad na různé typy sněhu, schopnost přizpůsobit svou jízdu danému typu sněhu.
- Schopnost přizpůsobit svoje plány a ambice momentálními podmínkám a fyzické formě v daný den, to znamená schopnost „nehrotit to“, pokud člověk zrovna nemá den nebo prostě nejsou vhodné podmínky. Je potřeba počítat s tím, že čím extrémnější sjezd, tím větší je tohle čekání alchymie. U těch nejextrémnějších linií může trvat i několik sezón.

Jiří Švihálek slaňuje k začátku sjezdu v jednom z marockých žlabů, foto O. Švihálek

Strmé sjezdy v Maroku, foto O. Švihálek

Kde výše uvedené natrénovat?

Pro první sjezdy ve strmějších terénech jsou ideální Západní a Nízké Tatry s následným přesunem do Vysokých Tater, které nabízejí nepřehledné množství různých strmých a exponovaných sjezdů všech úrovní (zdroj informací: www.miropeto.sk) Z Vysokých Tater je téměř samozřejmý přesun do Alp pro první výškové sjezdy až už v blízkých rakouských Alpách nebo v Mekce extrémního lyžování – Chamonix. (zdroj: publikace Firn und Eisklettern in den Ostalpen – Alpin Verlag, Ski Extrem Guide – Alpin Verlag, Freeride in Dolomiti – Versante Sud, Mont-Blanc – Toponeige, P. Tardivel a další většinou horolezecké průvodce)

Mimo Evropu jsou nepřehledné možnosti pro výškové a strmé sjezdy, stejně jako sjezdy v odlehlých oblastech, kde se skialpinisté musí ve všem spolehnout jen sami na sebe.

PŘÍKLADY

Krásným příkladem rychlého posunu od méně náročných sjezdů až po strmé a extrémní sjezdy jsou v posledních letech dvě uskupení o několika málo členech – brněnský Kejda Ski Team a pražský Beton Ski Team. Kejda Ski Team založili Jiří a Ondřej Švihálkovi společně s Jakubem Mackem. Po mnoha různých náročných sjezdech a důkladném tréninku při skialpinistických výletech do Vysokých Tater a Alp připravili na přelom jara a léta 2013 skialpinistickou expedici do peruánských And – Cordillera Blanca 2013, aneb 6x 6000 metrů na lyžích. Jejich cílem byly sjezdy extrémních linií z šesti šestitisícových vrcholů. Bohužel Jakub Macek po pádu při pokusu o sjezd ze čtvrtého ze šesti vrcholů zahynul. Společně s Jiřím Švihálkem dostal Jakub Macek in memoriam Výstup roku za sjezd SV stěnou Ranrapalca (6192 m. n. m.) s převýšením sjezdu 1000 m a sklonem až 55 stupňů. Kejda Ski Team se v dalším období zaměřil na strmé sjezdy v Alpách a v poslední době často vyjíždějí za netradičními destinacemi – např. Maroko. Kromě toho byl Jiří Švihálek na skialpinisticko-horolezecké expedici na osmitisícovou Dhaulagiri na podzim 2014.

Členové skialpinisticko-horolezecké expedice na Manáslu

↓ Průstup ledopádem, foto K. Svoboda

Sjezd z Manáslu za krásného počasí, foto K. Svoboda

KEJDA SKI TEAM:

Pro přeorientování se na tzv. steep skiing, jak zní přesnější a výstižnější překlad českého termínu extrémní lyžování, je zapotřebí schopností univerzálního horolezce. Nejlépe se v tomto sportu bude vždy dařit lyžaři, co umí lézt, nebo lezci, co umí lyžovat. Je to totiž disciplína na samotné hranici mezi lyžováním a horolezectvím, kdy se za příznivých podmínek přikloní misky vah na stranu lyžování a sjezdu, a za špatných podmínek nikoliv. Na prvním místě je v tomto sportu vždy zkušenost a úsudek, na druhém potom univerzální horalské schopnosti. Ještě více než u horolezectví tady platí, že živý skiextrémista = dobrý skiextrémista. Cílem není sjet to nejtěžší a okamžitě, cílem je lyžovat celý život.

Strmými sjezdy Kejda Ski Teamu v Evropě a Jižní Americe se inspirovala i pražská dvojice Martin Štourač a Karel Svoboda a založili Beton Ski Team. Jejich první velkou společnou akcí byl pokus o slyžování dvou sedmitisícovek v Tádžikistánu – Qullai Ismoil Somoni (dříve Piku Komunisma) a Piku Korženěvské. Plány měli velkolepé, ale aktuální podmínky je rychle změnily. Kus pod pamířským platem je během výstupu na šit Ismoil Somoni smetla obrovská samovolná lavina, která je nasměřovala přes sérak, pod nímž se po čtyřicetimetřovém letu vzduchem zapíchli do sněhu, zatímco uvolněné sněhové maso pokračovalo dalších asi 1500 výškových metrů dolů. V lavině zůstala část lyžařské výbavy, takže na Pik Korženěvské vystoupili pouze pěšky.

Lavina v Tádžikistánu je neodradila, a na rok 2015 si vymysleli světově unikátní osmiměsíční projekt One World Two Skis, kdy se lyžemi (a většinou autem) pohybovali od České republiky po Hedvábné stezce s cílenými strmými sjezdy v různých zemích a pohořích. Na podzim roku 2015 se jim ještě s lyžemi podařilo vystoupit na osmitisícovou Manaslu a sjet z výšky 7950 metrů.

BETON SKI TEAM:

Na skialpy chodíme dlouhá léta a strmé sjezdy to je pokračování nějakého vývoje. Kloube se v něm totiž dvě disciplíny, které nás strašně baví – lehcí lezení v horách a náročné sjezdy. Navíc v těchto terénech zpravidla nepotkáte úplně dav dalších lidí, takže se užijete i hodně horské samoty. Jakmile jsme strmé lyžování vyzkoušeli, věděli jsme, že to je něco pro nás. Určitě hraje velkou roli i psychická stránka. Pocity můžou být dost intenzivní – jak při lezení, tak následném sjezdu. Po návratu do doliny z povedené, subjektivně náročné túry, ještě s nohama unavenými z celého dne, když srkáte pivo v nejbližším hostinci pak moc dobře víte, že „by to zase brzy chtělo někam vyrazit“.

Kejda Ski Team a Beton Ski Team ze svých strmých sjezdů vytvářejí velmi dobrá videa, která jsou ke zhlédnutí na promítáních, a část z nich také volně na Internetu. Více informací: www.tulenipasy.cz, www.svihalekski.com a www.betonski.cz.

Jan Pala

Takou cestou se dáš?

ROHOZEC

PIVO ČESKÉHO RAJE

www.pivorohozec.cz

Lili Hegrová

ČESKÝ HOROLEZECKÝ SVAZ

Na jaře roku 2015 jsme spustili projekt, jehož cílem je vytvořit celostátní síť mládežnických lezeckých klubů, které se systematicky věnují práci s mládeží a mají zájem spolupracovat s ČHS. Vzájemná spolupráce a podpora ze strany ČHS směřuje k navýšení počtu mládežníků věnujících se lezení, jejich zapojení do pravidelnějších aktivit jako je systematický trénink, účast na lezeckých soutěžích, apod. V rámci tohoto projektu úzce spolupracujeme s Českým olympijským výborem a do společných projektů aktivně zapojujeme také naše partnerské kluby.

mládežnický projekt

Vše začalo oslovováním lezeckých center, klubů a oddílů, ve kterých s mládeží pracují. Zjišťovali jsme zejména, zda by vůbec měli zájem se do takového projektu zapojit. V průběhu tří měsíců jsme projezdili téměř celou republiku, abychom se zástupci klubů osobně probrali možné přínosy, ale i povinnosti, které účast v projektu obnáší. Většina z oslovených spoluprací s ČHS v rámci projektu mládeže uvítala a některé kluby byly v podstatě okamžitě připraveny se zapojit a využívat tak podporu ze strany ČHS. Některé oslovené kluby se musely před vstupem do projektu popasovat s nutnou administrativou, například založit spolek, upravit stanovy, apod. Na svazu administrativní práce vrcholily koncem roku 2015, kdy se do projektu hlásilo nejvíce zájemců. V současné době s ČHS spolupracuje téměř 30 mládežnických klubů z celého Česka (viz mapa) a další zájemci se neustále hlásí. Mládežnická základna se tímto rozrostla o více než 1500 nových členů. Jak bylo zmíněno v úvodu, rádi bychom také podpořili systematickou práci s mládeží v našich partnerských klubech a to formou možného **proškolení klubových instruktorů za zvýhodněných podmínek**. V září se nám podařilo získat akreditaci MŠMT na kurz **Instruktor lezení na umělé stěně**, který nabízíme našim partnerům. Zájemci se

partnerské kluby spolupracující s ČHS ▲

do něj budou moci přihlásit v průběhu roku 2016. Kurz se skládá ze tří bloků: Metodika, První pomoc a je navíc doplněn o blok Trenérství, což je oproti standardním komerčním kurzům určitý bonus. Z ohlasů našich partnerských klubů víme, že je o kurz zvýšený zájem, bohužel jeho kapacity jsou omezené vzhledem k tomu, že primárně cílíme na kvalitu a nikoliv na kvantitu. Nicméně plánujeme, že ve chvíli, kdy bude uspokojena poptávka ze strany těchto klubů, nabídneme kurz i ostatním zájemcům.

V rámci podpory ze strany ČHS již byly také vyplaceny první peníze, které kluby investovaly např. do nákupu cen na dětské boulderingové závody, lezeckého vybavení – lan, lezeček, pomůcek na trénink – TRX apod.

Zmíněná finanční podpora bude prozatím poskytována dvakrát do roka a odstupňována podle počtu mládežníků v klubu.

Ve spolupráci s Českým olympijským výborem jsme naše partnerské kluby zapojili do projektu **Sport v okolí**, což je celostátní databáze sportovních klubů, ze které si školní děti, především ty, které absolvovaly **Sazka olympijský víceboj** a dostaly sportovní vysvědčení, budou moci vybrat sport a sportovní klub, který bude odpovídat jejich zájmům, fyzickým předpokladům a také místu bydliště.

Podpora mládežnických lezeckých klubů

V nabídce sportů tedy školáci nyní naleznou rovněž horolezectví a sportovní lezení.

Koncem srpna jsme se také účastnili již 4. ročníku **Lipno Sport Festu** v Lipně nad Vltavou, který pravidelně pořádá Český olympijský výbor. Poprvé bylo na programu také lezení. ČHS připravil den plný lezeckých aktivit, kde nechybělo lezení na umělé stěně, ukázky bezpečného jištění, výuka základních uzlů, seznámení s materiálem určeným pro zajištění lezeckých cest a údržbu skal. Na mobilní stěně celý den odjíztili naši instruktoři stovky dětí, které si přišly vyzkoušet sportovní lezení. Všichni zájemci také dostali seznam našich partnerských mládežnických klubů, kam se mohou hlásit do lezeckých kroužků.

Samotný projekt neběží ještě ani rok a už je za námi velký kus odvedené práce, což, pevně věřím, pocítily i naše partnerské kluby. Možnost ve větší míře podporovat mládež máme díky úzké spolupráci s Českým olympijským výborem a věříme, že tomu tak bude i v roce 2016.

Jiří Faflák

tyed to be free

TENDON

The feeling of perfect
security gives us true
freedom.

ČESKÝ HOROLEZECKÝ SVAZ

představuje své mediální partnery:

www.lezec.cz

www.montana.cz

www.lideahory.cz

everest

www.czech-press.cz

horyinfo

www.horyinfo.cz

www.pohora.cz

Svět outdooru
PRÁKELNĚ, TESTY, EXPEDICE, UDOBŇOSTI

www.svetoutdooru.cz